

«Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ» ΤΟΥ Δ. ΣΟΛΩΜΟΥ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Πως μπορεί να ερμηνευτεί η παρουσία του ήχου στο κείμενο;

Η παρουσία του μαγικού κι απόκοσμου ήχου είναι το δεύτερο υπερφυσικό στοιχείο στο κείμενο μετά τη φεγγαροντυμένη. Παίζει καταλυτικό ρόλο στην εξέλιξη της πλοκής, καθώς ασκεί δυναμική επίδραση στην ψυχή του Κρητικού. Η εμφάνιση του ανεκλάλητου κι απόκοσμου ήχου συμπίπτει με την εξαφάνιση της φεγγαροντυμένης. Ο αφηγητής ενώ επανέρχεται στο παρόν της αφήγησης και στον καίριο αγώνα για να σώσει την αγαπημένη του, ξαφνικά ένας μαγικός – μυστηριακός ήχος ασκεί καταλυτική επιρροή στην ψυχή του και καταλύει τις δυνάμεις του, «Αλλά το πλέξιμ' άργουνε και μου τ' αποκοιμούσε». Αρχικά ο αφηγητής μ' ένα εκτεταμένο σχήμα άρσης θέσης, προσπαθεί να προσδιορίσει το ποιόν του πρωτάκουστου ήχου λέγοντας τι δεν είναι «Δεν είναι κορασιάς φωνή, δεν είν' αηδόνι κρητικό, δεν είν' φαμπιόλι το γλυκό», για να καταλήξει στον προσδιορισμό των στοιχείων του ήχου δίνοντας γενικούς χαρακτηρισμούς (στίχο 44-49). Ο μυστηριακός χαρακτήρας του ήχου υποδηλώνεται στο στίχο 48, καθώς διαφεντεύει όλη την πλάση ενώ μέσω του επιθέτου ανεκδιήγητος, που απαντάται στην εκκλησιαστική υμνογραφία, υπονοείται η έξω-κοσμική, εξωανθρώπινη και θρησκευτική προέλευση που μπορεί να συγκριθεί με τη συνδυασμένη δύναμη των δύο πιο καταλυτικών μορφών της ύπαρξης, του Έρωτα και του Χάρου. Το μυστικό και το μήνυμα που φέρει ο μυστηριακός αυτός ήχος μπορεί να συνοψιστεί στον παναρμόνιο ρυθμό της φύσης. Το μυστικό ηχητικό σύμβολο το άφησε μετά την απουσία της η φεγγαροντυμένη, για να αποδώσει όλους τους μαγευτικούς και ανέκφραστους ήχους της φύσης σε έναν κοινό παναρμόνιο σκοπό. Μόνο μ' έναν ανεκδιήγητο ήχο μπορεί ν' αποκρυσταλλωθεί η μαγική καταλυτική δύναμη της φύσης στις πιο ακραίες της στιγμές. Ο γλυκός ήχος που ακούγεται σαν να βγαίνει απ' όλη τη γήινη και την ουράνια φύση, είναι σαν μια μουσική λαλιά του σύμπαντος που συμπυκνώνει σε ηχητικό στοιχείο όλη την Ουράνια αγάπη, την απόκοσμη αιώνια αγάπη που συνέχει όλα τα στοιχεία του Παντός και της Φύσης. Αγάπη που διατρέχει την ύπαρξη όλων των στοιχείων της φύσης αλλά και την ψυχή του Κρητικού για την αγαπημένη του. Μπορεί επίσης να ερμηνευτεί ως ένας αγγελικός ψαλμός που συνοδεύει την ψυχή της κόρης – αγαπημένης του Κρητικού, την ύστατη ώρα και την πιο τραγική στιγμή που εκείνη αποχωρίζεται το σώμα της. Ο ήχος συνοδεύει την κόρη προς τη επουράνιο οδό. Μπορεί επίσης να είναι η μυστηριακή ενίσχυση, η δύναμη με μορφή μελωδίας που άφησε σαν παρακαταθήκη η φεγγαροντυμένη στον Κρητικό, προκειμένου να συνεχίσει τον αγώνα του για ζωή. Τέλος μπορεί να είναι ο ήχος, η φωνή της πατρίδας, της οικογένειας και των συντρόφων που έχασε στην Κρήτη, το τραγούδι ενός κύκλου ζωής που κλείνει δραματικά για εκείνον και τον συγκλονίζει βαθιά στην ψυχή του.